

Grafisch Lyceum Rotterdam

Accountantsdiensten

Vragen ten behoeve van de eerste Nota van Inlichtingen

12-3-2021

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Uitvoering	technikon	Verklaring Technik2019 kent voor VVE Technikon een beoordelingsverklaring. Is het juist dat in 2021 sprake is van een controleopdracht? Welke verklaring wordt in 2020 verstrekt? on	In 2021 zal er om een beoordelingsverklaring worden gevraagd.
2	Uitvoering	Evaluatie	In paragraaf 1.2.8 van het aanbestedingsdocument wordt gesproken over de evaluatie. Onderdeel van de evaluatie is o.a. tijdigheid (van het team?). Kunt u aangeven wat precies wordt bedoeld met tijdigheid in dit verband?	Het gaat erom dat tijdig wordt opgeleverd en uitgevoerd wat is afgesproken.
3	Proces	samenstelling team	Wij hechten er bij de samenstelling van ons dienstverleningsteam belang aan specialisten in te zetten met expertise op specifieke onderwerpen. De beoogde in te zetten manager heeft zeer ruime ervaring binnen de onderwijssector, maar heeft op dit moment geen MBO-instellingen in zijn klantenportefeuille. Wel is hij specialist op het gebied van de regeling beleggen, lenen en derivaten (zoals wordt gevraagd 4.2, onderdeel 2) en is hij betrokken geweest bij de advisering van verschillende onderwijsbesturen op het gebied van huisvestingsthemathiek. Voor de beoogde partner en de in te zetten senior assistenten geldt dat zij momenteel wel MBO-bekostigde instellingen in hun klantenportefeuille hebben. Is het voor u daarom aanvaardbaar een manager in te zetten die op dit moment geen MBO-instellingen bedient?	Ervaring van een manager in de MBO sector is belangrijk. De partner en de assistenten kunnen weliswaar ervaring hebben in de sector, maar wij zijn van mening dat een manager in een rol zit waarbij de sector kennis aanwezig moet zijn.
4	Juridisch	bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering	In het kader van de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering wordt als geschiktheidseis genoemd dat de inschrijver afdoende is verzekerd voor de opgenomen bedragen. Kunt u aangeven welke opgenomen bedragen worden bedoeld?	Dat staat in de concept overeenkomst artikel 9.5.
5	Contract	prijsindexatie	In paragraaf 4.3 wordt aangegeven dat de prijzen eenmaal per jaar kunnen worden geïndexeerd, voor het eerst in januari 2023. Is onze interpretatie juist dat de indexatie mag worden toegepast vanaf de facturatie van de tweede 40% (zoals genoemd in paragraaf 4.1.16) die wordt gefactureerd over de controle van boekjaar 2022?	Ja.
6	Uitvoering	huidige financiële positie	Graag ontvangen wij informatie over de financiële ontwikkeling (resultaat, balans, gevolgen corona) in 2020 en 2021, om zodoende meer inzicht te krijgen in de actuele financiële positie.	Het jaarverslag 2020 is nog niet beschikbaar. Voor de toekomstverwachting wordt verwezen naar de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag 2019 (hoofdstuk 4.6). Het daarin opgenomen beeld t/m 2024 is niet wezenlijk veranderd.
7	Uitvoering	investeringen	Graag ontvangen wij een nadere duiding van de verwachte investeringen in personeel, materieel en huisvesting in 2021 t/m 2024, waardoor fors negatieve resultaten worden verwacht (totaal ca – €10.000.000)	Het Grafisch Lyceum Rotterdam heeft een goede financiële positie en is daardoor in de gelegenheid om zeer forse investeringen in het onderwijs te gaan doen. Dat resulteert gedurende een aantal jaren in exploitatietekorten. Dat is tijdelijk van aard. Op pagina 82 van het jaarverslag 2019 is opgenomen waaruit de investeringen bestaan.
8	Uitvoering	treasury	Welke ontwikkelingen zijn er op het gebied van treasury? Wat zijn de ontwikkelingen in de effectenportefeuille?	Jaarlijks wordt een treasury-plan samengesteld. De beleggingen op de kapitaalmarkt nemen af vanwege de geplande investeringen. Daarnaast is het momenteel lastig om obligaties aan te schaffen vanwege de marktomstandigheden (negatieve rente).
9	Uitvoering	overige subsidies	Subsidies van Gemeente Rotterdam en van Erasmus -> gelden hiervoor specifieke subsidievoorwaarden?	Voor de subsidie moet jaarlijks een accountantsverklaring worden opgesteld. De kosten daarvan zijn apart declarabel.
10	Uitvoering	aanvullende subsidies	Model G: is er in 2021 sprake van G2 subsidies, waarvoor aanvullende accountantscontrolewerkzaamheden noodzakelijk zijn?	Voor zover we nu kunnen overzien zijn er geen subsidies in 2021 die in model G2 moeten worden opgenomen.
11	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Welke zorgen (top 3) dan wel aandachtspunten houdt de raad van toezicht en het college van bestuur thans bezig?	Organisatie aanpassing per 1 augustus 2021/ aanstelling nieuw lid College van Bestuur/ voortgang ivm Covid-19
12	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Kunt u aangeven of de general it controls functioneren om hierop te kunnen steunen ten behoeve van de jaarrekeningcontrole?	Wij zijn van mening dat de general it controls afdoende zijn.

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
13	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Zijn er opmerkingen vanuit instellingsbezoeken door de onderwijsinspectie die relevant zijn voor onze controle van de jaarrekening en/of bekostiging van GLR? Zo ja, wat zijn deze opmerkingen? En indien van toepassing welke opvolging heeft u inmiddels gegeven?	Aandachtspunt is de hoogte van het eigen vermogen. Het Grafisch Lyceum Rotterdam zit boven de signaleringsgrens. Er moet een plan worden overlegd wat de ontwikkeling van het eigen vermogen is de komende jaren. Het investeringsprogramma speelt daar een rol in.
14	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Welke mogelijkheden onderkent u zelf voor (meer) data-analyse in de controle en/of aan de zijde van GLR?	De mogelijkheden mbt data-analyses nemen toe. Denk daarbij aan geprogrammeerde cijferanalyses die een meer handmatige controle (deels) kunnen vervangen of kunnen ondersteunen
15	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Vinden momenteel data-analyses plaats door GLR alsmede in de accountantscontrole en zo ja welke?	Er wordt een data-extractie uitgevoerd op de posten in de administratie alsmede de bankmutaties.
16	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Kunt u beschrijven welke interne controlewerkzaamheden door GLR plaatsvinden voorafgaand aan de accountantscontrole van de bekostigingsgegevens en de jaarrekening en door wie deze worden uitgevoerd?	Alle posten worden geanalyseerd. Er wordt daarbij gekeken naar de verschillen tussen het rapportagejaar en het jaar daarvoor en tussen de begroting en de realisatie. De uitkomsten worden verwerkt in een rapport.
17	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Tijdens de inzage was het projectplan van de huidige accountant helaas niet aanwezig. Kunt u de belangrijkste elementen hieruit toelichten zoals: geplande uren voor de opdracht, de geplande controleaanpak en het aantal besprekingen met CvB en AC/RvT.	Wij hebben geen zicht op de daadwerkelijk ingezette uren. Vwb de jaarrekening vinden er 2 gesprekken plaats. 1 met het CvB/ Hoofd Financiën/ Accountant en 1 met een afvaardiging van de RvT/ Hoofd Financiën/CvB/Accountant.
18	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Welk IT-systeem gebruikt u voor de deelnemeradministratie? en zijn hier plannen voor wijzigingen?	Dat betreft een eigen systeem voor het MBO en Magister voor het VMBO. Voor het MBO loopt een onderzoek om het pakket te vervangen.
19	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Is er over 2019 (en/of 2018) een rapport van bevindingen uitgebracht door de accountant over de jaarrekening en/of bekostigingscontrole? En zo ja, wat was de inhoud hiervan?	Over 2019 is er een accountantsverslag uitgebracht. Er zijn geen cijfermatige correcties uit de controle 2019 naar voren gekomen.
20	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Indien activiteiten zijn uitbesteed aan derden, kunnen wij er dan vanuit gaan dat er voor deze uitbestede diensten goedkeurende zogenaamde Third Party Mededelingen (ISAE 3402) beschikbaar zijn?	Ja.
21	Inhoud	Aanbestedingsdocument 4.3	U geeft als indicatie voor de opdracht 60K ex BTW aan. U geeft daarnaast, begrijpelijkerwijs, aan dat manipulatief inschrijven niet is toegestaan. Bij de beoordeling van de prijs wordt geen rekening gehouden met een minimum- c.q bodemprijs. Wij zien dit ook steeds vaker in de markt en adviseren u om eventuele discussies op dit vlak te voorkomen door ook een minimumprijs op te nemen die in de buurt ligt van de indicatieve prijs (bijv. 55K). Bent u hiertoe bereid en kunt u uw keuze toelichten?	We nemen geen minimumprijs op. Abnormaal lage inschrijvingen worden behandeld zoals het aanbestedingsrecht voorschrijft.
22	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Over welke zaken zijn de afgelopen twee jaar de meeste discussies geweest met de zittende accountant?	Waardering effecten, voorzieningen, WNT en aanbestedingen.
23	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	In uw jaardocumenten neemt u de geoffreerde accountantskosten op als toelichting. Is er de afgelopen jaren sprake geweest van meerwerk van de accountant? Zo ja kunt u de oorzaak en wellicht indicatieve omvang daarvan geven?	In principe is er geen sprake van meerwerk op de reguliere opdracht. Wel gebeurt het dat er een extra uitvraag is of dat er aanpassingen zijn in het controle-protocol waardoor extra inzet nodig is.
24	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Uit de online beschikbare jaardocumenten constateren wij dat de afgelopen jaren een stijging van de geoffreerde accountantskosten heeft plaatsgevonden van 51K in 2017 naar 57K in 2018 naar 65K in 2019. Dit lijkt meer dan alleen een reguliere prijsstijging. Kunt u aangeven wat hiervan de oorzaken zijn geweest,	Groei en complexiteit van de organisatie enerzijds en anderzijds een grotere inzet dan geprognostiseerd bij de inschrijving op de opdracht
25	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Kunt u beschrijven hoe de huidige werkwijze is ten aanzien van het bekostigingsonderzoek vmbo en mbo samen met de accountant (bijvoorbeeld steekproeven, omvang hiervan, voorbereiding door GLR mbv templates, doorlooptijd controle etc.)?	Vmbo verloopt goed. Omdat er voor het mbo een eigen programma wordt gebruikt resulteert dat soms in extra controles en vragen. Dat is een van de redenen dat wordt gezocht naar een nieuw pakket voor het mbo.
26	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Kunt u bevestigen dat er sprake is van één controlepopulatie voor de bekostiging?	Er is een populatie voor het mbo en het vmbo.
27	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Wij veronderstellen dat de interfaces tussen de verschillende, voor de verschillende controles, relevante IT-systemen werken en voldoen aan de daaraan te stellen controlevereisten. Kunt u dit bevestigen?	Ja.

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
28	Proces	Aanbestedingsdocument 5.6	U geeft aan dat de verificatiepresentatie wordt verzorgd door de partner en de beoogd controleleider. Wij overwegen wellicht om ook onze IT-collega mee te nemen. Kunt u dat toestaan?	De presentatie ter verificatie wordt alleen georganiseerd als het GLR daartoe, op basis van de beoordelingsresultaten aanleiding ziet. In dat geval is uw IT collega van harte welkom.
29	Proces	Aanbestedingsdocument 5.6	Kunt u aangeven hoe het CvB en AC/RvT betrokken zijn bij de beoordeling van de inschrijvingen? Zowel voorafgaand als bij de verificatie zelf?	De Voorzitter van het CvB en de financiële commissie van de RvT zijn lid van het beoordelingsteam.
30	Proces	Aanbestedingsdocument 5 beoordeling(steam)	Kunt u aangeven hoeveel mensen betrokken zijn bij de kwalitatieve beoordeling van de offerte en welke functies (geen namen) zij bekleden?	Naast genoemde personen zijn dat het hoofd financiële zaken en iemand van inkoop. Het is mogelijk dat, bijvoorbeeld door ziekte of anderszins, een of meer personen ontbreken tijdens de beoordeling.
31	Juridisch	Aanbestedingsdocument 5.2	Wij willen de Inschrijving en de bijbehorende bijlagen, waaronder het Uniform Europees Aanbestedingsdocument, door de eindverantwoordelijke partner of director laten ondertekenen. Partners/directors staan echter niet op het uittreksel van de Kamer van Koophandel vermeld als rechtsgeldig vertegenwoordiger. Volstaat een volmachtverklaring van de bestuurders (wel genoemd in het uittreksel van de Kamer van Koophandel) dat desbetreffende partner/director bevoegd is te tekenen en zo ja, wilt u dat wij deze volmachtverklaring bij de offerte voegen? Kunt u in dat kader toestaan dat de Inschrijving en de bijlagen, waaronder ook het Uniform Europees Aanbestedingsdocument, ondertekend worden door de eindverantwoordelijke partner/director?	Ja, mits de volmachtverklaring wordt bijgevoegd.
32	Inhoud	Aanbestedingsdocument 4.2	U hecht waarde aan het in te zetten auditteam, daarom zouden wij graag de CV's van ons kernteam aan de aanbesteding toevoegen. Kunt u dit toestaan en bevestigen dat deze dan niet meetellen in het maximale aantal pagina's (1) voor deze vraag	Nee, wij willen graag antwoord op de gestelde vragen, binnen het aantal opgegeven pagina's.
33	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.1	Welke IT-activiteiten relevant voor deze aanbesteding heeft u uitbesteed aan derden? En indien er sprake is van uitbesteding, welke waarborgen heeft u ingebouwd om tijdige, juiste en volledige informatie te bewerkstelligen?	Er is sprake van incidentele inhuur van ICT-expertise die betrekking hebben op GLR-processen. Er zijn geen volledige IT-processen uitbesteed.
34	Inhoud	Aanbestedingsdocument 4.1 Eisen aan de opdracht	Bij eis 4 (en ook op overige plekken in het aanbestedingsdocument) spreekt u over partner. Wij nemen aan dat u doelt op de eindverantwoordelijk accountant voor de opdracht. Wij hebben hier verschillende functiebenamingen voor zoals partner of director. Wij zijn voornemens om in te schrijven met een director. Kunt u bevestigen dat dat is toegestaan?	Dat is toegestaan.
35	Inhoud	Aanbestedingsdocument 4.1 Eisen aan de opdracht	Bij eis 2, 13 en 14 refereert u aan het Onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I. Wij nemen aan dat u doelt op het Onderwijscontroleprotocol OCW, aangezien EL&I enkele jaren geleden is komen te vervallen. Kunt u dat bevestigen	Dat is correct.

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
36	Juridisch	(Concept) overeenkomst	Artikel 9 (concept) overeenkomst Hierin zijn abusievelijk verkeerde verwijzingen opgenomen. In artikel 1.1 van de (concept) overeenkomst worden de ARVODI-2018 van toepassing verklaard. In artikel 9 van de (concept) overeenkomst worden voor accountantsdiensten gebruikelijke uitzonderingen op de algemene inkoopvoorwaarden genoemd, maar hierbij lijken de verwijzingen niet te kloppen. (De in artikel 9 opgenomen verwijzingen lijken abusievelijk geïnspireerd op de algemene inkoopvoorwaarden FSR.). Graag zouden wij willen voorstellen de verwijzingen in artikel 9 als volgt aan te passen: • Artikel 9.2: "In tegenstelling tot hetgeen is bepaald in artikel [8.1 t/m 8.3] van de Algemene Inkoopvoorwaarden..."; • Artikel 9.3: "[In aanvulling op artikel 13.1 geldt dat de geheimhoudingsverplichting eveneens komt te vervallen in geval dat (een medewerker) van Opdrachtnemer voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele of strafprocedure waarbij de betreffende informatie van belang kan zijn.]"; • Artikel 9.4: kan komen te vervallen; • Artikel 9.5: "In tegenstelling tot [artikel 21.3 van de Algemene Inkoopvoorwaarden] geldt: ..."; • Artikel 9.6: kan komen te vervallen; • Artikel 9.7: kan komen te vervallen; • Artikel 9.8: "[In aanvulling op artikel 16.3 van de Algemene Inkoopvoorwaarden geldt:] In geval van meerwerk..."; • Artikel 9.9: "Artikelen [6.1 en 6.3] van de Algemene Inkoopvoorwaarden zijn niet van toepassing op deze Overeenkomst."	Er is een aangepaste overeenkomst gepubliceerd bij deze nota. Excuses voor het ongemak.

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
37	Juridisch	Arvodi-2018	Artikel 13 ARVODI IT-dienstverleners. De (concept)overeenkomst bevat een geheimhoudingsverplichting ten aanzien van informatie die wij ontvangen in het kader van de opdracht. Op grond van de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving (o.a. Wta en VGBA) hebben wij uw uitdrukkelijke toestemming nodig om de betreffende informatie te mogen delen met IT (cloud) dienstverleners. Voor (de uitvoering van) haar dienstverlening maakt opdrachtnemer gebruik van cloud-toepassingen, e-mailproviders en andere ondersteunende IT (cloud) dienstverleners, onder meer voor onze document managementsystemen, waarbij dossiers en (klant)informatie worden opgeslagen in de cloud. Voor de zeer beperkte gevallen dat deze IT (cloud) dienstverleners, in verband met noodzakelijke technische ondersteuning, beperkte inzage hebben in de vertrouwelijke (klant)informatie, gelden strikte geheimhoudingsafspraken. Voor de goede orde benadrukken wij dat de ondersteuning van onze interne bedrijfsprocessen door betreffende IT (cloud) dienstverleners noodzakelijk is voor de uitvoering van onze dienstverlening, waarbij wij verantwoordelijkheid aanvaarden voor de inzet van deze IT (cloud) dienstverleners en de (de handhaving van de) vertrouwelijkheid van de (klant)informatie. Op grond van het voorgaande verzoeken wij u onderstaand tekstvoorstel op te nemen in de te sluiten overeenkomst. Zonder uw uitdrukkelijke toestemming kunnen wij de werkzaamheden niet uitvoeren. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst? “Ten behoeve van (de uitvoering van) de Opdracht kunnen Opdrachtgever en Opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder cloud-toepassingen), waarbij het Opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens Opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de	Zie aangepaste overeenkomst.
38	Juridisch	(Concept) overeenkomst	Ontbrekende bepalingen (concept) overeenkomst Kunt u akkoord gaan met het aanvullend opnemen van de volgende bepalingen in de te sluiten overeenkomst? Deze bepalingen zijn gebruikelijk in onze branche. Het is van belang dat deze bepalingen overeengekomen worden omdat het de opdrachtnemer in staat stelt het werk tijdig en naar behoren uit te voeren, waarbij de gedrags- en beroepsregels worden gerespecteerd. Vrijwaring Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer te allen tijde tegen alle vorderingen van derden die voortvloeien uit of samenhangen met door ons verrichte werkzaamheden in relatie met de overeenkomst en/of de prestatie, behoudens indien en voor zover sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van Opdrachtnemer. Ter beschikking gestelde gegevens en bescheiden Opdrachtgever zal alle gegevens en bescheiden, die opdrachtnemer nodig heeft voor het correct en tijdig uitvoeren van de verleende opdracht, tijdig en in de door opdrachtnemer gewenste vorm en wijze aan opdrachtnemer ter beschikking te stellen. Opdrachtgever staat in voor de juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de aan opdrachtnemer ter beschikking gestelde gegevens en bescheiden, ook indien deze via of van derden afkomstig zijn.	de aansprakelijkheid van Opdrachtnemer is afdoende beperkt. De verplichting van Opdrachtgever om Opdrachtnemer van informatie te voorzien is opgenomen in de overeenkomst (artikel 9.8)

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
39	Contract	Concept overeenkomst Art. 9.6 / Aanbestedingsdocument Par. 3.3 Verzekering	Er lijkt een tegenstrijdigheid te bestaan tussen het gestelde in Art. 9.6 in de Concept overeenkomst en de te overleggen bewijsdocumenten van verzekering in de Verificatiefase. Wij nemen aan dat het gestelde in de Concept overeenkomst hier leidend is. Kunt u deze aanname bevestigen?	Zie aangepaste overeenkomst.
40	Contract	Concept overeenkomst Art. 9.6 Verzekering	De verwijzing naar Artikel 14.5 in de Inkoopvoorwaarden lijkt onjuist te zijn. Graag ontvangen wij een op dit punt gecorrigeerde Concept overeenkomst.	Zie aangepaste overeenkomst.
41	Contract	Concept overeenkomst Art. 9.5 Aansprakelijkheid	De verwijzing naar Artikel 14.2 en Artikel 14.3 in de Inkoopvoorwaarden lijkt onjuist te zijn. Graag ontvangen wij een op dit punt gecorrigeerde Concept overeenkomst.	Zie aangepaste overeenkomst.
42	Contract	Concept overeenkomst Art. 9.4 Vertraging	De verwijzing naar Artikel 10 in de Inkoopvoorwaarden lijkt onjuist te zijn. Graag ontvangen wij een op dit punt gecorrigeerde Concept overeenkomst.	Zie aangepaste overeenkomst.
43	Contract	Concept overeenkomst Art. 9.3 Boetebepaling	Wij stellen voor om de boeteclausule in de overeenkomst te laten vervallen, aangezien deze in onze dienstverlening niet passend is, mede gezien de wet- en regelgeving op het gebied van onze onafhankelijkheid. Voor eventuele schade zijn de aansprakelijkheidsbepalingen uit de opdrachtvoorwaarden reeds van toepassing.	Akkoord, is aangepast in overeenkomst.
44	Contract	Concept overeenkomst Art. 9.3 Boetebepaling	De verwijzing naar Artikel 8.4 in de Inkoopvoorwaarden lijkt onjuist te zijn. Graag ontvangen wij een op dit punt gecorrigeerde Concept overeenkomst.	Zie aangepaste overeenkomst.
45	Contract	Concept overeenkomst Art. 9.2 Intellectuele eigendomsrechten	De verwijzing naar Artikel 9 in de Inkoopvoorwaarden lijkt onjuist te zijn. Graag ontvangen wij een op dit punt gecorrigeerde Concept overeenkomst.	Zie aangepaste overeenkomst.